

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Μαρτίου 1931

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 68

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ἐπὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν κατοιτέρων δι-
αξίων γεωργικῶν σχολείων μὲ ἐιδιαιότητα τὴν μεγάλην
καλλιέργειαν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἦθους ἐπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 29 ἐδάφ. 1 τοῦ νόμου 4397
ἢ συγγειώδους ἐκπαίδευσιν προτάσει τὸν ἐπὶ τῆς Παι-
ας καὶ Ἰθρησκευμάτων Ὑπουργὸς, στρεφόμενῃ εἰς τὴν ὑπ'
ἀ. 65 πράξιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβου-
α καὶ μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς
πρωσίας, ἀπερασάσμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Πᾶ ἐν τοῖς κατωτέρως διαταχθεῖσι γεωργικῶς σχολείοις
ὑπάρχοντα μαθήματα, ὃ πρὸς διδασκάλων ἐκαστοῦ ἐξ αὐ-
τῶν ἀναγκαστῶ χρόνος καὶ ἡ κατὰ τάξεις κατανομὴ τῆς ἐξ
ἑκαστοῦ μαθήματος διδασκίας ὅλης θερίζονται ὡς ἀκολουθοῦσιν:

Α' ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ.

α') ΕΙΔΙΚΑ.

I. ΓΕΩΡΓΙΑ.

Τάξ. Α', Ὁραὶ 4 τὸ Α' ἐξάμηνον καὶ 3 τὸ Β'.

Κ' ΓΕΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ.

I. Οἱ φυσικαὶ συντελεστοὶ τῆς φυσικῆς παραγωγῆς.

1) Τὸ φυτόν.

Οὐλοπλασματικὸς τῶν φυτῶν, Σπόροι. Χαρακτηρῆες κα-
ταπόρων. Ἐκλογὴ σπόρων. Μηχαναὶ διλογῆς σπόρων. Δια-
κρίσι καὶ ἀποθήκευσις σπόρων. Σπορὰ ἀπ' εὐθείας, εἰς τὴν
γῆν. Τρόποι σπορᾶς. Σπορὰ εἰς προφυλαγμένα σπορευ-
τήρια. Μεταφύτευσις. Πολλοπλασματικὸς τὰ κονδύλων,
ῥιζῶν, βολῶν.—Μυγεύματα. Ἐμβολιασμὸς.
Ἡ ἀνάπτυξις τῶν φυτῶν. Τρόπος τῆς διατροφῆς των,
ἢ ἐκ τῆς Ἀτμοσφαιρῆς περὶ τῶν διαφόρων κυρίων στοιχείων,
ποῖα χρησιμοποιοῦν τὰ φυτὰ εἰς ἀνάπτυξιν τροφῆς τῶν φυ-
τῶν. Πλάσματα. Τρόποι τῆς χρήσεως καὶ ἐπίδρα-
σῆς ἐκαστοῦ ἐξ αὐτῶν. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν πολυετῶν φυ-
τῶν. Ἀνομορφία. Γονιμοποιήσις. Καρποφορία.

2) Τὸ ἔδαφος.

Ἰδιότητες τῶν ἐδαφῶν. Σύστασις φυσικῆ καὶ χη-
μικῆς. Ἐλάσματα περὶ φυσικῆς καὶ χημικῆς ἀναλύσεως τοῦ
γῆς πρὸς ἐξήγησιν τῆς σημασίας αὐτῶν. Ἐξῆ ἐδαφῶν
αἰσθητῶν διακρίσεις τῶν τινῶν ἐδαφῶν. Βελτιώσεις τῶν
ἠν ἰσότητων τῶν ἐδαφῶν (μεταπέλασις). Βελτιώσεις

τῶν χημικῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν. Τὸ ὕδωρ εἰς τὸ ἔδαφος. Ση-
μασία αὐτοῦ. Ἀποστραγγίσεις. Ἀρδεύσεις.

γ) Τὸ κλίμα.

Ὅλιγα τινὰ ἐκ τῆς Φυσικῆς καὶ Μετεωρολογίας χρήσιμα
διὰ τὴν κατανοήσιν τῆς γεωργίας. Σχέσις τοῦ κλίματος πρὸς
τὴν φυσικὴν παραγωγὴν. Ἐπιδράσεις τοῦ αὐτοῦ, τῆς θερμο-
κρασίας, τῆς ὑγρασίας, τῶν ἀνέμων ἐπὶ τῶν φυτῶν. Μετεω-
ρικαὶ ἐναντιότητες καὶ προφυλάξεις ἀπὸ αὐτῶν (παγωνία,
χάλαρα, δυνάτοι ἀνεμοὶ κλπ.).

2. Μέθοδοι καλλιέργειας. Συστήματα καλλιέργειας. Ἀ-
μφισπορὰ Ἀγρανάσταισις. Ἀσφόνρον καὶ λοιπαὶ ἐργασίαι
προτοιμασίας τοῦ ἐδάφους.

Προτοιμασία σπόρων καὶ φυτῶν.

Ἀπαναίξις.—Περιποιήσεις φυτῶν κατὰ τὴν περίοδον τῆς
ἀναπτύξεως αὐτῶν (σκαλιακτὰ, παρόχημα, πείσιμα, γο-
ρυφολόγημα κλπ.).

3. Συγκομιδὴ.—Μέθοδοι καὶ ἐργασίαι συγκομιδῆς τῶν δια-
φόρων φυτῶν.

Β'. ΕΙΔΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ τῶν φυτῶν τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν
λειμώνων.—Τὰ ἐνδιαφέροντα τῆν περιφέρειν τοῦ σχολείου
α') ποῶδη ἔτηρια φυτὰ τῶν ἀγρῶν καὶ β') ποῶδη πολυετῆ
φυτὰ τῶν ἀγρῶν καὶ λειμώνων. Ἐπὶ ἐκαστοῦ ἐξ αὐτῶν ἐ-
ξετάσονται τὰ ἀκόλουθα: Παικίλια αὐτοῦ. Σκοπὸς τῆς
καλλιέργειας τῶν. Θεσις εἰς ἀμφισπορᾶν. Προτοιμασία
τοῦ ἐδάφους. Τρόπος πολλοπλασματικῆς (σπορᾶς, φυτεύσεως
κτλ.), Περιποιήσεις, Συγκομιδὴ. Ἐγχορῆ καὶ ἀσθένεια. Κα-
ταπολίησις αὐτῶν. Συγκομιδὴ καὶ διατήρησις διὰ τὴν ἐμπο-
ρείαν.

Τάξις Β', Ὁραὶ 4

ΕΙΔΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ τῶν φυτῶν τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν λει-
μώνων ὄρει 3. Σύνεξις καὶ ἀποπεράτωσις κατὰ τὸν ἐν τῇ
α' τάξει καθορισθέντα τρόποι τῆς ἐξετάσεως τῶν ἐνδιαφερόν-
των τῆν περιφέρειν τοῦ σχολείου, α') ἔτησιων ποῶδων φυτῶν
τῶν ἀγρῶν καὶ β') πολυετῶν φυτῶν τῶν ἀγρῶν καὶ λειμώνων.

Τάξις Β', Ὁραὶ 1.

Β'. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ. Ὁρα 1.

Τὰ ἀνωθέστερα περὶ τῆς παραγωγῆς, διανομῆς, κυκλο-
φορίας καὶ καταναλώσεως τοῦ ἀγροτικοῦ πλοῦτου.

Παραγωγὴ.—Οἱ συντελεστοὶ αὐτῆς. Ἡ εἰσις (φυσικὴν
περιβάλλον, πρῶται ὕλα, κινητήριον δυνάμις). Ἡ ἐργασία
(ὃ καταμερισμὸς τῶν ἔργων, αἱ μηχαναὶ, οἱ νόμοι τῆς ἐρ-
γασίας). Τὰ κεφάλαια. Συνεταιρισμοὶ κεφαλαίου καὶ εργα-
σίας. Αἱ πρῆδοι τῆς Γεωργίας. Μικρὰ καὶ μεγάλη καλλιέρ-
γησις. Βελτιώσεις τῆς μικρῆς καλλιέργειας.—Γεωργικαὶ ὄργανο-
σκευαί, Γεωργικὰ ἐπιπλακτήρια καὶ πύλλογοι. Γεωργικὰ
συνεταιριστικὰ πιστωτικὰ ἀσφαλιστικὰ, προμηθευτικὰ καὶ
κοινωνικὰ ἐπιχειρήματα προϊόντων. Ὁργάνωσις ἠμοτι-
κῆς.

Διανομὴ.—Κανονισμοὶ τῆς ἀτοικῆς ἰδιοκτησίας. Μικρὰ
καὶ μεγάλη ἰδιοκτησία. Ἄμεσος καλλιέργεια. Μίσθωσις.—Ε-
νοχίον γῆς, ἐργαλείων. Ἐπίμετος καλλιέργεια. Ἡμερο-

μισθον. Τόκος. —Κέρδος. (Ακαθάριστον κέρδος παραγωγής. Έξοδα παραγωγής. Καθαρόν κέρδος).

Κυκλοφορία.—Άξια, τιμή, νόμισμα. Στοιχειώδεις γνώσεις περί της οργανώσεως τού έμπορίου και τών μεταφορών και της σημασίας αυτών διά τήν γεωργίαν.

Κατανάλσις.—Η κατανάλσις τών γεωργικών προϊόντων τής περιφέρειας. Γεωργικόν σύνταγμα, καταναλώσεως Άποτάξις.

II. ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΚΗΠΟΠΟΙΚΗ.

Τάξις Α'. Β'. Έξάμηνον. Ώραι 2.

Τά ένδιφέροντα τήν περιέσειον τού σχολείου α') απορροή και καλλωπιστικά δένδρα και β') πόσθη έτήρια και πολυετή φυτά τών κήπων (λαχανικά και άνθη).

Έπί εκάστου εξ αυτών εξετάζονται τά ακόλουθα: Ποικιλία αυτού. Σκοπός τής καλλιέργειας τών. Θέσις εις άμφοισπαράν. Προτομοια τού έδάφους. Τρόπος πολλαπλασιασμού (σπέρμα, ρυτίσμος κλπ.). Περιποίησις. Συγκομιδή. Έργον και ασθένεια. Καταπολέμησις αυτών. Συσκευή και διατήρησις τών καρπών κτλ. διά τήν έμπορείαν.

Τάξις Β'. Ώραι 2.

Συνέχεια και αποπεράτωσις κατά τόν έν τή Α' τάξει καθορισθέντα τρόπον τής εξέτασεως τών ένδιφερόντων τήν περιέσειον τού σχολείου έποφωριών καί καλλωπιστικών δένδρων, λαχανικώ και άνθων.

III. ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑ.

Τάξις Β'. Ώραι 1.

Η άμπελος. Ποικιλία. Σκοπός τής καλλιέργειας. Προτομοια τού έδάφους. Τρόπος τού πολλαπλασιασμού. Περιηρησις. Συγκομιδή. Έργον και ασθένεια. Καταπολέμησις αυτών. Συσκευή και διατήρησις τών καρπών διά τήν έμπορείαν.

IV. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ.

Τάξις Α'. Ώραι 1.

Τά ένδιφερόντα τήν περιέσειον τού σχολείου κροσποαγωγά, γαλακτοπαραγωγά, έποσπαργαγά και έργατικά ζώα (βόες, ποΐδατα, αίγες, χοίροι, κύνικλοι, ίπποι, όνοι κλπ.).

Η εξέτασις εκάστου τούτων περιεφέρεται εις τά ακόλουθα: Ποικιλία και γενεά έχουσα ένδιφερόν διά τήν περιέσειον. Σκοπός τής εκτροφής (παραγωγή μικρών) παραγωγή κρέατος, παραγωγή γάλακτος, παραγωγή έλαιάς). Διάφοροι μέθοδοι άναπαγωγής. Διάλογη. Διασταύρωσις. Γενεαλογικά έπιεία. Ποσιώματα. Μέθοδος λειτουργικής γυναικιστικής. Διατροφή: Σύστασις τροφών. Προτομοια τροφοών. Σιτηρέσις. Άντικατάστασις μιάς τροφής δι' άλλης. Υγιεινή. Κατοικία. Υγιεινά προσηυήσεις άνάλογοι πρὸς τούς σκοπούς τής εκμεταλλεύσεως τών. Κωσιώτεροι ασθένεια. Πρόληψις και τρόποι καταπολέμησεως δύνημενοι διά έφαρμοσθόν άμέσως ύπό τών γεωργών.

Τάξις Β'. Ώραι 1.

Συνέχεια και αποπεράτωσις κατά τόν έν τή Α' τάξει καθορισθέντα τρόπον τής εξέτασεως τών ένδιφερόντων τήν περιέσειον τού σχολείου κροσποαγωγών, γαλακτοπαραγωγών, έποσπαργαγών και έργατικών ζώων.

V. ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ.

Τάξις Β'. Ώραι 1.

Τά άπαρχαλόντα τήν περιέσειον τού σχολείου κατοικίδια πτηνά (έρωδιες, ινδιάνοι, χήνες, νήσται, περιστέραι κλπ.).

Έπί εκάστου εξετάζονται: Ποικιλία ένδιφερόντων τήν

περιέσειον. Σκοπός τής εκτροφής. Διάφοροι μέθοδοι άναπαγωγής. Διάλογη. Διασταύρωσις. Έπώσις και εκκόλλησις. Τεχνητή εκκόλλησις και εκκόλλησις. Διασποφή. Στάσις τροφών. Προτομοια τροφοών. Άντικατάστασις μιάς τροφής δι' άλλης. Υγιεινή. Κατοικία. Υγιεινά προσηυήσεις. Κωσιώτεροι ασθένεια. Πρόληψις και τρόποι καταπολέμησεως δύνημενοι διά έφαρμοσθόν άμέσως ύπό τών γεωργών.

VI. ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑ

Τάξις Α'. Πρώτον έξάμηνον. Ώραι 2.

1. Μορφολογία και βιολογία τών μελισσών. Η βασιλισσα. Η εργάτις. Η κερφή. Αί μεταμορφώσεις τών μελισσών. Αί κηφάι. Αί κηρήραι. Η χρησιμότης τών μελισσών εις τήν γεωργίαν. Έργον τών μελισσών. Άσθένεια αυτών.

2. Η μελισσοκομία. Αί νέαι κηφάι. Μηχανήματα έξογαγής τού μέλιτος. Τεχνητά κηρήθαι. Έγκατάστασις μελισσοκομείου. Όργανα μελισσοκομίας. Μεταφορά μελισσών άπ παλαιάς κηφάλης εις νέαν. Παρηγοήσεσις μελισσοκομείου. Συγκομιδή.

VII. ΣΠΗΡΟΤΡΟΦΙΑ.

Τάξις Α'. Δεύτερον έξάμηνον. Ώραι 2.

1. Μορφολογία και βιολογία τών μεταξοσκόληκων. Έξη και φυτά αυτών. Η κύλιξις τής ζωής και αί μεταμορφώσεις τού μεταξοσκόληκος. Τό ώριον (δ σπέρμα). Η κάμπη. Η χουσταλλίς ή νόσης. Η φογή. Άσθένεια τού μεταξοσκόληκος και πρόληψις αυτών.

2. Σπηροτροφία. Συντήρησις και ποσύλαξις τών ώσίων. Φροντίδες κατά τήν έπώσιον. Τεχνητή εκκόλλησις και εκκαλήνη. Επιστήμονις τής εκκόλλησεως. Φροντίδες διά τή κάμπη (θερμοκρασία, άερισιός, διατροφή, κλύμαξα). Τί βουδένιον. Βιομηχανική καταγωγή τού βουδένιου. Η μέσηξ. Η άναπήρησις τών βουδένικίων. Έκλογή γουμοποιημένου ώσίου.

VIII. ΓΕΩΡΓΙΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ.

Τάξις Β'. Ώραι 2.

Έξέτασις τών ένδιφερόντων τήν περιέσειον τού σχολείου γεωργικών βιομηχανιών.

Αί επικρατέστεραι παρ' ημών γεωργικαί βιομηχανίαί.

1. Οινόποιτις. Γλυκός. Σύστασις αυτού. Έργαλεία και μέθοδοι έξαγωγής τού γλυκούς άπό τήν σταφυλήν. Άνάλυσις στοιχειώδεις τού γλυκούς (χρήσις γλυκομέτρου κλπ.). Οίνος. Σύστασις αυτού: Αί μεταβολαί, τές οποίας ήρσιται τό γλυκός, διά τήν γίνη οίνος. Όλιγα περί ζυμώσεως. Δοχεία οινόποησεως. Προτομοια αυτών. Διάφοροι μέθοδοι οινόποησεως. Διωθώσεσις γλυκούς. Άσθένεια οίνου. Πρόληψις αυτών. Διάρθρωσις ασθένων οίνου. Έγκατάστασις οινόποισιου. Έμφυλάσεσις οίνου.

2. Έλαιουργία. Πώς πρέπει να είναι αί έλαίαι, διά τή άποδοθή καλόν έλαιον. Μέθοδοι έξαγωγής έλαιών. Έργαλεία και εγκαταστάσεις έλαιουργείου. Καθασιώδης έλαιου. Συσκευά καθαρισμού. Διωθίσις έλαιου. Έγκαταστάσεις διωδύστηριον.

3. Γαλακτοκομία. Γάλα. Σύστασις αυτού. Στοιχειώδεις ή valύσις γάλακτος. Άγεμενα. Άσθένεια γάλακτος. Διάρθρωσις γάλακτος διά τήν κατανώσειον. Έξαγωγή κρέμας. Άποκορυμνωτικά μηχανεία. Κατασκευή βούτερου. Σχετικά έργαλεία. Πυτιά. Πήξις διαφόρων τύπων τυρού. Όριμωσις. Άσθένεια τών τυρών.

β') ΓΕΝΙΚΑ.

I. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Τάξις Α'. Όροι 3.

I. Ανάγνωσις.

α) Ανάγνωσις πεζών και ποιητικῶν ἔργων τῆς νέας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας ἢ καὶ τῆς κλασσικῆς ἐν δοκίμῳ μετρήσει εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἑλληνικὴν φύσιν καὶ τὴν ἐν αὐτῇ ἐργασίαν (ἐκ τοῦ διὰ τὴν ῥῆξιν τῶν Γυμνασίων ἐγκρασιμῶν βιβλίων Νεοελληνικῶν ἠρωσιμῶν ἢ καὶ ἐξ ἄλλων δοκίμων συλλογῶν ἢ καὶ ἐξ ὁμοίων λογοτεχνικῶν ἔργων).

β) Ανάγνωσις εὐλόγητων καὶ γλαφυρῶν βιβλίων πραγματικῶν περὶ τῶν φυτῶν καὶ ζῴων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἄλλῶν ἀρχαίων (π. χ. ἐκ τῆς σειράς τοῦ Σιλλόγου πρὸς ἰατρὸν ὡφελικῶν βιβλίων. Γ. Δροσίνῃ Αἰ μέλισσαι, Αἰ ὄρεαι, Δ. Γοργοειδῶν, Τῆ Δέσποιν, Ρ. Δημητριάδου, Ὁ κτήν, Τῆ γάλα, Ὁ μικρὸς κτηνοτρόφος, Ὁ μικρὸς κτηνοτρόφος. Τὰ χημικὰ λιπάσματα, Γ. Κυριακῶν, Ὁ μεταβολὴ, Ἱστορία τῆς μετέτης, Ν. Ἀποστολίδου, Τὰ ὄφρα ὄφρα πτηνὰ τῆς Ἑλλάδος, Χελδράχ, Τὰ ἄνθη, Δ. Πότου, Ὁ οἶνος, Ἡ ἐλαία, Ὁ λαχνόβητος κτλ., ἐκ τῆς τῶν ἐκδόσεων τῆς Γεωργικῆς Ἑταιρείας, τοῦ Ὑψηλοῦ τῆς Γεωργίας κτλ.).

γ) Ἐπιθεωρεῖται γραπτὰ συνθέσεις τῶν μαθητῶν ποιητικῆς τῆς (περιγραφικῆς, ἀρχαιολογικῆς, ἐπιστολικῆς κτλ.) ῥηθιμῆαι εἰς ἀντικείμενα καὶ γεγονότα τῶν γεωργικῶν ἀρχαίων.

Τάξις Β' Όροι 2.

I. Ανάγνωσις.

α) Ανάγνωσις πεζῶν καὶ ποιητικῶν ἔργων κλπ. ὡς ἐν I, τάξι (ἐκ τοῦ διὰ τὴν ῥῆξιν τῶν Γυμνασίων ἐγκρασιμῶν βιβλίων Νεοελληνικῶν ἠρωσιμῶν ἢ καὶ ἐξ ἀλλοῦν δοκίμων συλλογῶν ἢ καὶ ἐξ ὁμοίων λογοτεχνικῶν ἔργων).

β) Ανάγνωσις εὐλόγητων καὶ γλαφυρῶν βιβλίων πραγματικῶν περὶ τῶν φυτῶν καὶ ζῴων τῆς Ἑλλάδος κτλ., ὡς ἐν I, τάξι.

γ) Ἐπιθεωρεῖται γραπτὰ συνθέσεις τῶν μαθητῶν, ὡς ἐν I, τάξι, εἰς δὲ ἀσκήσεις αὐτῶν εἰς τὴν σύνταξιν ποιητικῶν ἔργων (ἀναφορῶν, αἰτιήσεων, δηλώσεων, ἀποδείξεων, συμφορητικῶν κτλ.).

II. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ.

Τάξις Α' Όροι 1.

1. Ὁ βίος τοῦ Σωτήρος καὶ τὰ κυριότερα σημεῖα τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἐλευθερώσεως ἀναγνώσεως σχετικῶν περιπέτων τοῦ ἔργου.

2. Τὰ κυριότερα τῆς Λειτουργικῆς. Ποῦ, πῶς καὶ πότε περὶ τοῦ Θεοῦ μετὰ ἐμμελείας τῆς Θείας λειτουργίας.

III ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ.

Τάξις Α' Όροι 2.

1. Πρακτικὴ ἀριθμητικὴ.— Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς πραγματικῶν καὶ τὴν λύσιν προβλημάτων με ἀνωτατοῦ, κτηνικῶν, δεκαδικῶν καὶ συμμετρικῶν ἀριθμῶν λυομένων τῶν ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν γενομένων πράξεων καὶ διὰ τῆς ἐπιπέδου καὶ σφαιρικοῦ μεθόδου τῶν τριῶν καὶ ἐνδεικτικῶν τῶν τῶν ἀναγκῶν τοῦ γεωργικοῦ βίου.

2. Ἐκ τῆς Πρακτικῆς Γεωμετρίας:

1) Τὰ κυριότερα τῶν ἐπιπέδων σχημάτων, τὰ στοιχεῖα αὐτῶν ἰδιότητες τῶν, ἢ κατὰσκευῆ τῶν (γεωμετρικῶν σχή-

ματων) καὶ ἡ εὐρέσις τοῦ ἐμβαδοῦ τῶν μετ' ἐπαρκῶν ἐφαρμογῶν ἐνδεικτικῶν ἀπὸ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν.

β') Γενικὰ περὶ χωρομετρίας. Τὰ ἀπλοῦστερα τῶν χωρομετρικῶν ὄγκων, ἢ χρησιμοποίησις τῶν καὶ ὁ τρόπος τῆς χρήσεώς των. Ἄσκει ἀπλῶν χωρομετρικῶν προβλημάτων, ἐνδεικτικῶν ἀπὸ τῶν ἀναγκῶν τοῦ γεωργικοῦ βίου. Γεωμετρικῶν σχεδίων.

Τάξις Β' Όροι 2.

1. Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ.— Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν λύσιν προβλημάτων με εἰς τὰ εἶδη τῶν ἀριθμῶν λυομένων διὰ τῶν λοιπῶν μεθόδων καὶ ἐνδεικτικῶν ἀπὸ τῶν ἀναγκῶν τοῦ γεωργικοῦ βίου.

2. Ἐκ τῆς Πρακτικῆς Γεωμετρίας.

1. Θέσεις ἐπιπέδων πρὸς ἄλληλα ἐν τῷ χώρῳ. Σχήματα πρωκτότατα εἰς τὴν τεχνολογίαν ἐπιπέδων, στοιχεῖα τῶν σχημάτων τούτων, ἰδιότητες αὐτῶν καὶ κατὰσκευῆ τῶν. Γεωμετρικῶν σχεδίων.

2. Τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν πολυέδρων. Στοιχεῖα καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Ἡ κατὰσκευῆ τῶν ἑβαστῶν τοῦ ἐμβαδοῦ τῆς ἐπιφανείας τῶν καὶ τοῦ ὄγκου τῶν. Ἐφαρμογὰ εἰς τὸν γεωργικῶν βίον.

3. Στερεὰ ἐκ περιστροφῆς. Στοιχεῖα αὐτῶν. Ἡ κατὰσκευῆ τῶν. ἑβαστῶν τοῦ ἐμβαδοῦ τῆς ἐπιφανείας τῶν καὶ τοῦ ὄγκου τῶν. Ἐφαρμογὰ εἰς τὸν γεωργικῶν βίον.

4. Σφαιρικὸν ὄγκον, βάθους καὶ εἰδικῶν βάθους ἐνὸς σώματος. Ἐφαρμογὰ εἰς τὸν γεωργικῶν βίον.

IV. ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΣ.

Τάξις Α' Όροι 2.

Α'. Σύντομος ἐπισκόπησις τῆς πολιτικῆς ἱστορίας τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους μέχρι τῆς σήμερον.

Β'. Ἡ σημερινὴ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος.

1. Ὁρία ἐμβαδῶν, πληθυσμῶς ἢ πυκνότης αὐτοῦ. Ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ τὸ Ἄν. Ἄρκον τῆς Ἐυρώπης καὶ ἡ σπουδαίτης αὐτῆς. Ἡ ἔθνικη ἰσογένεια τοῦ πληθυσμοῦ τῆς.

2. Ὁ οικονομικὸς πολιτισμὸς τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ γεωργικὴ κατάστασις τῆς περὶφρασεῖας τοῦ σχολείου. Ἡ καλλιεργουμένη ἐκτασις τῆς ἐπιφανείας. Ἡ ἔκτασις κατὰ κάτοικον. Δάση καὶ ἄγρον ἐκτάσεις αὐτῆς. Ὁ γεωργικὸς πληθυσμὸς τῆς περὶφρασεῖας ἐν σχέσει πρὸς τὸν λοιπὸν. Τὰ χαρακτηριστικὰ περὶ τῆς περὶφρασεῖας. Οἱ συντελεστικὸι τῆς παραγωγῆς αὐτῶν. Τὰ ἐν αὐτῇ τῇ περὶφρασεῖα καὶ ἐκτός αὐτῆς κέντρα τῆς πωλήσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων τῆς. Οἱ συντελεστικὸι τῆς διαμεριστικῆς τῶν κέντρων τούτων (διαφορὰ μῆκα τῆς συγκοινωνίας, πολιτικῆς σημασίας κτλ.). Τὰ ἐκ τῆς γεωργίας ἔσοδα τῆς περὶφρασεῖας. Ἡ σημασία τῆς γεωργίας διὰ τὴν ἑλληνικὴν οικονομικὴν ζωὴν τῆς περὶφρασεῖας, ἰδίως δὲ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λοιπῶν ἀρχαίων τῶν κατοικῶν τῆς, καὶ μάλιστα τῆς κτηνοτροφίας, τῶν γεωργικῶν καὶ λοιπῶν βιομηχανιῶν, τῶν ἐργασιῶν τῆς μεταφορᾶς, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας.

Ἡ γεωργικὴ κατάστασις τοῦ εἰλου Κράτους. Αἱ καλλιεργουμένη ἐκτάσεις τῆς Ἑλλάδος εἰς στέμματα. Ἀναλογία κατὰ κάτοικον. Δάση καὶ ἄγρον ἐκτάσεις αὐτῆς. Ὁ γεωργικὸς πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν λοιπὸν. Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῶν καλλιεργουμένων περὶφρασεῖας τῆς Ἑλλάδος. Οἱ συντελεστικὸι τῆς παραγωγῆς αὐτῶν ἐν ἐκάστη. Τὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐκτός αὐτῆς κέντρα τῆς πωλήσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων τῆς. Οἱ συντελεστικὸι τῆς διαμεριστικῆς τῶν κέντρων τούτων. Τὰ ἐκ τῆς γεωργίας ἔσοδα τῆς Ἑλλάδος. Τὰ ἔξωθεν εισαγόμενα εἰς τὴν Ἑλλάδα

γεωργικά προϊόντα και αί γώραι, ἐκ τῶν ὁποίων εἰσάγεται ἕκαστον τούτων. Τὸ πρὸς αὐτὸ ἐξαγόμενον ἐτησίως χρέμα. Ἡ σημασία τῆς γεωργίας διὰ τὴν ἑθνικὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς Ἑλλάδος, βίως δὲ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λοιπῶν ἀσχολιῶν τῶν κατοίκων αὐτῆς καὶ μάλιστα τῆς κτηνοτροφίας, τῶν γεωργικῶν καὶ λοιπῶν βιομηχανιῶν, τῶν ἐργασιῶν τῆς μεταφορᾶς, τοῦ ἔμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας.

Ἡ λοιπὴ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος, ἡ κτηνοτροφία καὶ περικοφία, ἡ ἀλιεία, ἡ βιομηχανία, τὸ ἐμπόριον, αἱ μεταφοραὶ, ἡ ναυτιλία. Οἱ συντελεσταὶ τῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν.

3. Ὁ πνευματικὸς πολιτισμὸς τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ κατ'οὐκὰς θρησκεία καὶ ἡ Ἑκκλησία αὐτῆς.

Αἱ ἠθικαὶ σχέσεις εἰς τὴν Ἑλλάδα. Αἱ ἀρεταὶ καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων.

Αἱ καλὰ τέχναι εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ καλλιέργεια τῆς ἐπιστήμης.

Ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Γεωργικὴ ἐκπαίδευσις.

Ὁ τόπος εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ οὐρανοειδὴς τοῦ ἔργου τοῦ. Αἱ ἐξ αὐτῆς ἐπιβαλλόμενα εἰς αὐτὸν ὑπερβολαί.

Ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία. Τὸ Δημοκρατικὸν πολιτεύμα. Ὁ συνταγματικὸς χάραξ. Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία (Βουλὴ καὶ Γερουσία). Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία. Ἡ ποινικὴ καὶ Συμβολίον. Ἡ Ἐπικρατεία, Διοικητικὴ διαίρεσις. Ὁ πολίτης εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημοκρατικὸν πολιτεύμα. Ἀνάπτυξις τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ.

γ') ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΔΑΣΚΗΣΕΙΣ.

Τάξις Α'. Ὁραὶ 16.

Πρακτικαὶ ἀσκήσεις συνοδευόμεναι καὶ ἐπακολουθεσάσαι τὴν διδασκαλίαν πάντων τῶν εἰδικῶν μαθημάτων εἰς τὸ ἀγροτικὸν καὶ τὰς διαφόρους ἐγκαταστάσεις τοῦ σχολείου.

Τάξις Β'. Ὁραὶ 17.

Πρακτικαὶ ἀσκήσεις, ὡς ἐν τῇ Α'. τάξει.

Πρατηρήσεις. Εἰς τὰς πρακτικὰς ἀσκήσεις σκόπιμον εἶναι νὰ συγκαταριθμηθῶν καὶ ἐργασίαι ἑπιλογιστικῆς, συμπληρωτικῆς, χαρακτηριστικῆς καὶ κατασκευαστικῆς, διὰ τῶν ὁποίων κατασκευάζονται ὑποσηρήματα, τῶν φυτῶν καὶ δεινυλλίων, ροδάκται ποικίλων εἰδῶν, ἀπλὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ σκεύη, ἀπλὰ ἐξοχικὰ ἐπιπλα (ἔδρανα, θρανία, καθίσματα, τράπεζαι κλπ.), φάβαι, καλλήθαι ποικίλων εἰδῶν, σιγάδες, καλύβαι κλπ.

Ἐδαμομαθίον Μαθὴματα :	Ἐδαμομαθίον Ὁρολόγιον Πρόγραμμα.			
	Τάξις Α' Ἐδάμ. Α'	Τάξις Β' Ἐδάμ. Β'	Τάξις Α' Ἐδάμ. Α'	Τάξις Β' Ἐδάμ. Β'
α') Εἰδικά.				
1. Γεωργία	4	3	4	4
2. Δεινυρομαθία & Κηπουρικὴ	—	2	2	2
3. Ἀμπελοαγρία	—	—	1	1
4. Κτηνοτροφία	1	1	1	1
5. Περικοφία	—	—	1	1
6. Μελισσομαθία	2	—	—	—
7. Σηροτροφία	—	2	—	—
8. Γεωργικαὶ Βιομηχανίαι :			2	2
β') Γενικά.				
1. Νέα Ἑλληνικά	3	3	2	2
2. Θρησκευτικά	1	1	—	—
3. Ποικτ. Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρία	2	2	2	2
4. Γενικὴ Πατριδογνωσία	2	2	—	—
γ') Πρακτικὰ ἀσκήσεις.	16	16	17	17
Ὁραὶ κατ' ἑξῆς εἰς τὸν συνόλον	31	31	32	32

Σημειώσεις. Τὸ ἀνωτέρω πρόγραμμα, μολοντοὶ εἶναι ἐδαμομαθίον, σκοπεῖ κυρίως νὰ καθορίσῃ πόσος χρόνος ἐν γένει πρέπει νὰ διατεθῆται διὰ τὴν διδασκαλίαν ἑκάστου θεωρητικοῦ μαθήματος καὶ διὰ τὰς πρακτικὰς ἀσκήσεις ἐντὸς ἑκάστου ἐξημήνου ἢ καὶ ἔτους. Ὅθεν ὁ σύλλογος ἑκάστου σχολείου δύναται διὰ πράξεον αὐτοῦ, ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Ἰπουργείου, νὰ καθορίσῃ ἑκάστου, πῶς εἶναι σκόπιμότερον νὰ διατεθῆται ὁ χρόνος πρὸς ἐντὸς ἑκάστου ἐξημήνου ἢ καὶ ἔτους, λαμβανόμενον ὑπ' ἑξέαι τῶν γεωργικῶν συνθηκῶν τοῦ σχολείου καὶ τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ἰπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἀντιθέμενον τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Μαρτίου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Ἰπουργὸς
Γ. Παπανδρέου.